

JAN KLECANDA:

Páter Vojtěch.

VESNICKÝ ROMÁN.

„Stal mrzutě a odcházel. Rekl jsem své mínění, otče, a dnejte, jak sám za dobré uzná!“ obrátil se na odchodu k Dvořeckému.

„Ty tedy soudíš —“ malomyslně ozval se mlynář, zadržev ruku.

„Že podplácení je svádění k hříhu a v tomto případě poruší spravedlnost!“

„Lidská spravedlnost!“ posměšle zvolal Fišl.

„Lidská spravedlnost je nám je zástupcem spravedlnosti boží.“

„A když křivdí? Dlužno i tu se podvolit!“

„Lépe jest křivdu snášeti než smrti.“ klidně odpověděl Vojtěch.

„A pan Karel, chudáček?“ sáhal Fišl po poslední zbraní.

„Myslíte, že mne to nebude bolet, bude-li odsouzen? Ale lépe jest mu, než aby nepoctivým způsobem vyhnul se trestu a nesl až do smrti to vědomí.“

Fišl pokrčil rameny a sešpulil obočí, pohlednuv na pana otce, jakoby chtěl říci: „S tím zde se nikdy nedohodneme.“

Dvořecký bojoval krutý boj mezi právem, jež uznával na straně Vojtěchově, a neprávem, jež patrně poznával v chytráckých výkladech Fišlových.

„Nu, co myslí pan otec?“ dorážel Fišl, když se byl páter vzdálil.

„Co myslím? Srdce mne bolí, ale — Vojtěch má pravdu.“

„Pan otec tedy odmítá?“

„Dnes zatím ano,“ odvětil Dvořecký vyhubavě.

„Tak mohu tedy pro dnešek prozatím jíti,“ zklamaně řekl Fišl a odešel.

Dvořecký zarmoucen usedl ke stolu. Ač uznával pravdu slov synových, přece mu zkorou zavláhl, že tak rozhodl proti bratrovi.

„A co ty, Frantino, co ty o tom soudíš?“ obrátil se k ženě, doufaje, že zle dostane se mu snad přece jiné potěchy.

„Nevím. — Zdá se mi, že Vojtěch má pravdu,“ řekl vyhubavě.

„Zdá se ti? Ale já chci vědět, jak bys ty jednala?“ netrpělivě se ptal Dvořecký. „To bych rád od tebe slyšel!“

„Já? Já? — Nu, kdyby šlo o někoho, kdo by byl mému srdci tak blízký, já bych snad přece spíše poslechla Fišla.“

„Tak! A proč jsi to neřekla dřív, proč?“

„Neptal jste se mne! A pak — vy přece vždycky říkáte, žena ve věcech práva že nemá se ozývat. Vojtěch mluvil jako pravý kněz; uznávám to, ale snad bych neměla síly, abych dle toho jednala!“

Frantina ani netušila, že těmito slovy jež byla přímluvou za Karla, rozhodla v jeho neprospech. Mlynář se zarazil a pozvedl hlavu.

„Máš pravdu, Frantino,“ řekl hlubokým smutkem, ale přece rozjasněn v tváři. „Nevím, chtěla jsi mi dáti pončení, ale dala's! Já nejsem žena, jež podřizuje srdce rozumu, jsem muž. Po celý život bylo mi chloubou, že šel jsem vždy poctivými cestami. A pádu zas! Vojtěch řekl pravdu! Hřešil-li Karel, ať pyká. Až se vrátí, smířen s bohem i s lidmi, pak ho uctíváme jako nalezeného syna, a leť teď mne!“

Frantina zlelela se hlubokého smutku mlynářova.

„Proč nie?“ řekla. „Snad když vaše slova nic nepomohla, pomohla by Vojtěchova přímluva.“

Je bratr, kněz, je všeobecně vážen! Má známosti — —“

„I zaplat ti to pánbůh, děvče,“ radozně rozkřikl se mlynář. „Jdu hned k Vojtěchovi a uprosím ho, aby již s neděle se vydal na cestu!“

„Slibil! Pojede, a hned zítra po poledni,“ vrátil se po chvíli Dvořecký zase k Frantině. „Sám doufám, že jeho přímluva nemine se s účinkem, není-li Karlova věc příliš vážná. Jemu nemohou jen tak zhořad odříci. Přece kněz a k tomu přítel druhdy arcikněze!“

Dvořecký, pln naděje, zanášel se nyní jen svými myšlenkami, a tak zanechal Frantinu samu sobě.

Trápila se z počátku a byla plna hořkosti vůči Vojtěchovi, že ve chvíli, kdy mu nabízel celou svou lásku, kdy chtěla se mu vzdát zcela, odstrčil ji od sebe. Co byl mladý kněz v onom okamžiku k ní mluvil, zvonilo o její sluch, ale k duši nedolétlo. Byla tak rozvášněna, že neuznávala nic, nic na světě, než své právo na jeho lásku, o níž byla oloupena. Tak rozvášněna, že kdyby ji byla hanba nezlomila, byla by se snad na něho vrhla, aby ho zardousila za to, že ji od sebe odstrčil, že zhrdl její láskou.

Přes noc ovšem dostavovala se rozvaha. Slova, jež byla včera slyšela a nepochopila, vybavovala se z její duše. Opakovala si je, vzpomínala se znovu na vše, co jí řekl, i to, že ji miluje, že by za ní duši dal — ale že nesmí, že mezi nimi leží propast nepřeklenutelná — —

„Ale vždyť nechtěla jsem nic více, než říci mu to jediné slovo a slyšet je i od něho,“ vyčtla si v duchu. „A teď tedy mám, mám tu útěchu, po níž jsem toužila — —“

Zdálo se jí, že do duše její, rozbohněné sice, ale již se uklidňující, snáší se jakési posvěcení — —

Byla neděle a Dvořecký vypravil se jako obyčejně do Počernice ke službám Božím. Frantina s počátku sice nechtěla na velkou, ale když mlynář naléhal, aby zase jednou s ní mohl se světu pochlubiti, dala se přemluvit. Bylo v tom ostatně i trochu zlomyšlnosti, jež jí našeptávala, že svatý ten muž, jehož tolik milovala i nezáviděla, při kázání pohledne na ni a rozpomenie se, že i on hřešil. Šla tedy. Leč Vojtěch i tentokrát odmítl vyzvání otcovo, aby si k němu přišel.

„Nesluší se, aby kněz k oltáři jezdil v kočáře,“ řekl položertem, polovážně.

„Ale vždyť naše bryčka není kočár!“ namítl mlynář.

„Vše jedno, přepych to jest, má-li člověk zdravé nohy.“

„A biskupové?“ bránil se Dvořecký.

Vojtěch pokrčil rameny. „Mám na mysli vznešenější příklad, než jsou biskupové,“ odvětil a tím byla věc odbyta. — —

A Frantina, jež jela do Počernice hrdě po boku mlynáře, vrátila se domů jako kající hříšnice, zkrusena poznáním své nicoty, ale zároveň povznesena tím, co v mládí nazývala podle katechismu „spasitelným předsevzetím“.

Její škodolibý úmysl selhal na dobro. Nebyl to Vojtěch, jenž při kázání musil rozpačitě sklopiti oči, když ona na něho upjala své pohledy jako živá vřítka. Mladý kazatel, dříve ještě, než zrakem zahloudil v tu stranu, kde Frantina seděla, nasypal již tolik řevá-

vého uhlí na hlavu její, že Frantina zraků k němu již nepovznesla.

Vojtěch mluvil o povinnostech člověka, o štěstí a spokojenosti, jež člověku dodává vědomí, že žil život čistý; mluvil o tom, kterak máme přemáhati v sobě náklonnost k hříchu, kterak máme se brániti i pokušení, jež svádí nás ku hříchu myšlením a nadšenými slovy líčil štěstí člověka, jenž zvířel sám nad sebou tím, že obětoval sama sebe.

Mladý kazatel tentokrát překonal sebe sama. Hlas jeho chvillemi zněl tak sladce, tak prochlival se až k srdci posluchačky, že zdálo se jí, že jí to vyznává svou lásku. A pak zase zahlaholil, až se okna kostelíčka otfásala výčitkami svědomí a zněl jako polnice andělů vyzývajících k poslednímu soudu.

Vojtěch ovšem, nezapomínaje své obavy, že snad již i tu a tam v obci proskočilo nějaké podezření, volil své příklady tak, aby nikdo ani z dáliky netušil, komu dnes vlastně jeho kázání platí, leč Frantina rozuměla a slova jeho padala tentokrát na půdu úrodnou. A když pak Vojtěch v posvátném záření dokončil líčením duševního stavu člověka, jenž sám s sebou může býti spokojen, jenž může si říci, že ze všech bojů životních, ze všech pokušení vyšel jako vítěz, tu Frantina poprvé pozvedla k němu své zaslžené oči. Tak byla dojata, tak překonána, že byla by ráda padla uprostřed chrámu před vším lidem na kolena, aby doznala, že hřešila a že již hřešiti nebude.

Kázání Vojtěchovo vyvolalo mocný dojem i u všech ostatních posluchačů a zejména Dvořecký obklidil si dnes kostelíček u obou výhledů, aby jim chloubu a miláček jejich nemohl dnes uniknouti. Dočkali ho a u vítězoslávě vedli domů k své víšce. Pan otec ovšem nechtěl ani slyšeti o tom, aby domů jel povozem, a připojil se i s Frantinou k průvodu.

Vojtěch, jenž cestou odpovídal k nesečným otázkám a pochybnostem, poznal i to, že již žid Fišl za tepla pospíšil si rozhodit po obci zprávu o tom, jak „tvrdě“ obětoval svého bratra, nechtěje ani dopustiti, aby jeho svoboda byla vykoupena několika stovkami.

Když došli k mlýnu, kde cesta do vesnice se oddělovala, Vojtěch ryhle se rozloučiv, šel napřed domů. Dvořecký měl ještě se sousety jakýs nedokončený hovor, a tak Frantina šla sama, majíc na spěch do kuchyně. Na chodbě dohonila Vojtěcha.

Chytila ho náruživě za ruku a než mohl pomýšleti na odpor, pozvedla ji k ústům a políbila.

„Vojtěše,“ zašeptala, pohlížeje k němu očima zalitými čistými slzami. „Děkuji vám za dnešek i za večerejšek!“

Pak obrátila se a chvatně odběhla do dolejší světnice. — —

XII.

Uplynulo již čtrnáct dnů, co Vojtěch byl se vypavil do Budějovic, aby hledal pomoc a přímluvu pro bratra Karla. Psaní od něho přicházela denně, z Budějovic, z Prahy a konečně i z Vídně, ale útěchy mnoho nepodávala. Karel byl obžalován ze zločinu deserece, k němuž se pojily ještě některé drobnější příčiny proti vojenským paragrafům. A k tomu deserece před nepřitelem! Polehčujících okolností bylo málo, ale za to přitěžujících shledáváno stále více. I to zhoršovalo jeho postavení, že došly na něho i z ciziny špatné zprávy, svědčící o lehkomyšlnosti přímo bezedné.

Toto vše Vojtěch, když nemusil, domů nesdělil, aby starého otce ještě více nezarmoucoval, leč pravý stav věci zastírati nemohl.

Pokračování.

To, co hledáte!

Jak nejsnáze domoci se svého vlastního domova? Jak nejlépe nložit své peníze? Jsou otázky, které předléhají každému z nás. A tu nelze učiniti lépe, nežli zakoupiti pozemek tam, kde skvělá budoucnost na každého čeká. — A to je v Jižní a Severní Dakotě, Západní Nebrasee a Texasu. Dále máme mnoho vzdělaných farem od 80 do 400 akrů v rozličných částech státu, jakož i v jiných státech. Městské majetky všeho druhu.

A NEJEN TO!

Máme též v prodeji všeho druhu obchody v bohatých českých osadách, tak že Vás musíme uspokojit. Neobtěžujte si nám dopsat.

PRAGUE LAND AND IMMIGRATION CO.
PRAGUE, NEB.

Pozoruhodná novinka!

Právě převzali jsme do prodeje pozoruhodnou knihu

KRESBY A POVÍDKY

od OTAKARA CHARVATA.

Obsah: Za mořem. — Hřích. — Jen jedna Praha. — O dvou touhoucích. — Když rok končí. — Srdce. — Těžká chvíle. — Proč Martin Jordán zmizel. — Tragan se vrátil. — Smrt. — Skvrna. — Jednou na podzim. — Home, Sweet Home. — Hřích Altanovy ženy. — Cestou za moře. — Návrh.

Zajímavé povídky z česko-amerického života, jež kniha tato obsahuje, vzbudily mezi čtenářstvem veliký zájem. Rovněž kritika měla pro ně jen slova chvály. Všechny časopisy shodují se v tom, že jest to četba skutečně cenná.

Knihu vkusně vázanou v úhledných měkkých deskách prodáváme za 50 centů.

Knihu hodí se za dárek ku všem příležitostem. Předplatitelům Pokroku poskytneme ji jako premií za doplatek pouhých 25c. Objednávky přijímá

POKROK PUBLISHING CO., 1309-II Howard St., OMAHA, NEBR.

F. C. BLISS, prodávavč hovězího dobytka. F. F. WELLMAN, prodávavč vepřového dobytka.

Bliss & Wellman, komissionáři v dobytku.

Máme 20letou zkušenost v obchodu tímto. Za správnost ručíme. Naše rada bude vždy dána v zájmu **zasílatele dobytka** a nikdy v zájmu **matek**. Posloužíme každému spravedlivě a ručíme, že krajané obdrží nejvyšší cenu tržní týž den páníující dle jakosti dobytka. Zvláštní pozornost věnujeme dotazům krajanů.

F. F. A. Wellman jest Čech a proto obraťte se na něho a plnou důvěrou.

BLISS & WELLMAN,

Room 254 New Exchange Bldg, Union Stock Yards, So. Omaha, Neb.

ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC

v čis. 1306 Farnam ul.

Pravá importovaná piva na šepu. Píseňák z Městského pivovaru v Plzni v Čechách. Hobrau Munich Bavaria pivo. Pivo Anheuser-Busch a světoznámé Faust získalo rozsáhlou reputaci. Kavárna pro dámy nalézá se na druhé podlaže. 401f

Elegantně zařízený HOSTINEC

ktorý vlastní

Jos. Novák, č. 424 již. 15. a Howard ul.

Výtečný Krugův "Cabinet" stále na šepu, jako i nejlepší piva lahvová. Na skladě má pouze ta nejlepší vína, jemná likéry a výborné doutníky. Chutný zákusek po ruce. O hojnou přezív krajanů žádá JOS. NOVÁK.

První HOSTINEC a moderné Restaurant třídy

VLASTNÍ

JOHN M. FIXA

číslo 1516-1518 Dodge ulice, Omaha, Neb.

V moderně zařízené jídelně bude Vám vždy a každou hodinu ochotně poslouženo těmi nejlépe připravenými jídly, zvětinou a různými lahůdkami, jaké jen možno během každého období znoprátiiti. Mimo st. louisický "Lempův" výborný ležák světoznámé "Píseňák" stále na šepu.

A. N. Frick & Son Co.

Velkocobchodníci a importéři

LIHOVIN A LIKÉRŮ.

Nástupci firmy: L. Kirsch Sr., Frick & Terbeta.

Tel. 544. 1001 Farnam ul., Omaha.